

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: =
Szabadka, IV., Rákóczi-p. 20.
Telefonszám 300.

Felelős szerkesztő:
KÓNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

= Megjelenik mindennap délután. =
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

A békekonferencia eredménye.

A békekonferencián megegyezés történt minden irányban.

Miért internálták Szurmayt és Szerényit.

A magyar népköztársaság törvényt hozott arra, hogy mindazokat, akik a világháború elnyújtásában részesek, felelősségre fogják vonni. Szurmay és Szerényi új bárókat ennek a törvénynek az alapján internáltak. Még más személyek internálása is várható.

Görögország igénye Konstantinápolyra.

Páris, márc. 2. Venizelosz kijelentette, hogy Görögország igényei közt első helyen áll Konstantinápoly. Wilson programja szerint ugyanis csak azok a területek maradnak meg török uralom alatt, amelyekben csupa törökök laknak. Már pedig Konstantinápolyban igen sok a görög, úgyhogy a törökök után ők vannak a legerősebben képviselve.

A németek a párizsi békekonferencián.

Genf, március 2. Ide érkezett hírek szerint, legkésőbb április hó elejére várják Németország képviselőit a békekonferenciára.

A bajor bolsevikiek.

— Orosz bolsevikvezér a bajor köztársaság miniszterelnöke. —

München, febr. 28. Valószínűleg Legien dr. orosz bolsevikvezér lesz a bajor tanácsköztársaság miniszterelnöke vagy első népbiztosa. Münchenben óriási a fejetlenség, mert matrózok és katonák sorban átkutatnak minden főuri házat. A volt királynak és hercegeknek a palotáit is tökéletesen folforgatják.

A tanév vége Magyarországon

Budapest, feb. 28. A tanév vége jun. 29. A tanítást 15-en fejezik be. Két hétig összefoglaló ismétléseket tartanak. Husvétra 5 pünkösdre 2 napi szünet lesz. Félévi bizonyítványt sehol sem adnak. A szóbeli érettségi vizsgálat június 30-án kezdődik.

Társadalmi lelkiismeret.

A kolera ellen egész lajstrom rendeletet bocsát ki a hatóság; de az erkölcsi méltóság biztosan élő bacillusait szabadon hagyják tenyészni mindenütt. A tornatanárnak oklevélre van szüksége; szennytelen nevet és képesítőt követelnek a hivatalnoktól; jó előélet kell a kalauznak, hordárnak, éjjeli őrnök; sőt még utkaparó sem lehet az, aki írásban nem mutatja, hogy rátermett és becsületes ember. Csak egy lehet akárci: ujságíró. És ilyen akárci forgatja sokszor a legveszedelmesebb fegyvert: a tollat. És ilyen akárci, ilyen erkölcsi nyomorék csap fel néha egy egész nemzet nevelőjének. Ilyen akárcikre bizzák nem egyszer a fővárosi népkönyvtár, (Budapesten) ahonnan egy nemzet vásárolja szellemi táplálékát. És ilyen kutyafajta lelketlen tüzelmeit nem ellenőrzi államügyész, nem üldözi rendőr vagy detektiv, hanem türi, sőt védi egy alapjában hibásan fölfogott, aközvéleménybe eltorzítva átment forradalmi vívmány: a sajtószabadság.

Itt csak önvédelemben bizakodhatunk. A társadalomnak talpra kell állania és ezt a degenerált, idegen szellemű sajtót egy hatalmas, nívós, versenyképes keresztény sajtóval kell ellensúlyozni, mely keresztény léghőrt teremt egy új, egy friss és hivatásának magaslatán álló művészetnek és szépirodalomnak.

Mert bizony pár évtized óta a művészetet és a szépirodalmat is az uri morál démonja sajátította ki. Szépirodalmunk előbb teljesítette nemes föladatát: fölrázta a nemzetet, hazaszeretetre lelkesítette az ifjúságot, a szerelemben isteni gondolatot látott és a szerelem lealacsonyítását a nő lealacsonyításának tekintette. Most ez

a nézet járja: miköze a morálnak a művészetnek? A művészet szabad, nem tűr korlátokat és kikéri magának a transzcendentális világ minden gyámkodását. A művészet — mondják — a szépet keresi. Szép pedig mindaz, ami igaz, ami természetes.

Itt csak föltesszük a kérdést: vajjon a modern művészetnek nincs már társadalmi rendeltetése? Vajjon nem hivatása már a nevelés, a szivképzés, a jobbá, nemesebbé tevés? És vajjon mondható-e szépnek a modern filmek és a modern színpadok obszcén beállításai, amikor a durva realitások sáros csizmával tolakodnak be még a családi tűzhely szentélyébe is? Vajjon öncél-e a művészet? És ha nem öncél, hanem a kultúra és a népnevelés eszköze, akkor a morálnak és a hatóságnak igen is köze van hozzá! A közvesztélyes örvényeket a Schwarzerbe küldjük. Amde ilyen közvesztélyes örvények azok a művészek, akik szabadságot követelnek lelkük egész kloakájának a kitalálására és ezt — a művészi szabadság szent nevében.

Az uri morál leküzdésére ez utóbbi nem lehet közömbös gondolat. Szépirodalmunkat és művészetünket egy idő óta az észmenyomor és az ideálok hiánya jellemzi legjobban. Hiányoznak belőle a vallásos és hazafias motívumok. Pedig éppen e kétféle volt mindig legtermékenyítőbb hatással a lángelmékre. Lope de Vega és Calderon elméjét a hazaszeretet és a vallás inspirálta; Rafael és Michel Angelo ecsetjét a Végtelen, az örök Szép eszméje vezette, azért alkottak halhatatlan műveket. A mi művészetünk azonban nemzetközivé és felekezetenkülivé vált. Iróink Nyugat felé kacsingatnak és Zola, Anatole France, Maeterlinck, Ibsen, Wilde Osakáréknál keresnek termékenyítő motívu-

mokat. Nem csoda, ha alkotásaik mind egy pont körül forognak, ha gondolkodásuk egyedüli tengelye a szerelem. Mintha a világon más téma nem is léteznék.

„A szerelem szükséges a világon — írja a felejthetetlen olasz költő Manzoni —, de van s lesz is belőle mindig elég. Valósággal nem használunk vele, ha művelésén fáradozunk, mert ezzel nem érünk el egyebet, mint-hogy fölélesztjük s lángra lobbantjuk az ott is, ahol arra nincs szükség. Vannak még más érzelmek, amelyekre a társadalomnak szüksége van s amelyekre ugyancsak jó volna, ha az írók ráhangolnák a lelkeket. Ilyenek: a könyörület, a böcsánatesedés, a gyöngédség, a felebaráti szeretet, a bátorság. Ez érzelmekből soha sincs elég és dicőség az íróknak, akik az embereket ezekben segítik. De abból, amit szerelemnek nevezünk, szerény számításal legalább is ezerszerre több van, mint amennyire szüksége volna tiszteletre méltó fajunknak az önfenntartásra. Azt vélem tehát, hogy oktalán munka ezt az érzelmet irodalmi művekkel folyton élesíteni s erről annyira meg vagyok győződve, hogy ünnepélyesen kijelentem: hogy ha akár csodalátomásban s elragadtatásban a szerelemnek legékesszólóbb megnyilatkozásai jutnának is eszembe s szebben tudnék írni róluk, mint ahogy eddig ember írt: nem fognék tolat a kezembe, hogy csak egy sort is papírra vessek belőle; annyira bizonyos vagyok benne, hogy megbánám.”

Igy ír Manzoni, Fogazzaro mestere. És igaza van. Mert kérdem: micsoda mélység és bőség az, mely az emberi lélek kimeríthetetlen gazdagságát, a szív összes érzelmait az egyetlen szerelem medrébe szorítja? Ez az irányzat az elgyöngült, a degenerált lélek betegeskedése. Az egészséges lélek ezeket a folytonos moly-fortyogásokat nem ismeri. És ezzel elérkeztünk a probléma megoldásához.

— Az iparhatósági megbízottak választása. A szabadkai iparfelügyeletet gyakorló iparhatósági megbízottak választása március 9 én délelőtt 10 órakor lesz az ipartestület helyiségében. Szavazni minden iparosnak joga van, aki a szavazó listában fel van véve és a megállapított adóminimumot fizeti.

Fekete kenyérliszt Szabadkán.

— Sok a kifli, de a kenyér ehetetlen. —

(Saját tudósításunk.)

Szabadka, márc. 3

Igen sok panasz hangzott már el a háború folyamán is a „Délvidék” hasábjain az élvezhetetlen kenyérliszt ellen, melyet a város öröklöttet legszegényebb lakóinak, azoknak, akik nem tudják arstás és cséplés idején beszerezni gabonájukat, hogy azt maguk örlessék meg. — Ezek a szerencsétlenek mindig élvezhetetlen fekete kenyérlisztet kaptak.

A kenyérliszt feketeségét a háborús rendeletek szigorúságával indokolták mindig, mert — azt mondták — pontosan elő van írva a kiírás aránya. Most, hogy a háború és a háborús rendeletek nagyrésze kimult, még mindig nem változott a liszt színe és a belőle sült ragadós pép (nem kenyér!) ize egy csöppet sem. Mindenki panaszkodik, hogy a 70 fillérért vásárolt kenyérlisztje, melyet neki a hatóság utal ki, telje-

sen élvezhetetlen, fekete, büzös, úgyhogy a disznóknak kell adni, ahol még legalább disznó van. De ahol az sincs, ott el kell dobni mert még a többi lisztet is elrontaná, ha összekevernék vele.

Nem látjuk be, miért ne lehetne ezen az annyiszor epanaszolt és türelmetlen állapoton segíteni és éppen Szabadkán, ahol naponta talán több fehér killit sütnék, mint amekkora lélekszáma van a városnak. Óriási kosarakban adják a finom ropogós killit minden utcáskon 22 fillérért darabját (s ugyanekkor még jóízű kenyéret sem ehetik reggel az a szegény, akinek nincs 22 fillérje killire.

Reméljük, hogy a sok panaszra egyszer csak megindítják a vizsgálatot a büzös, élvezhetetlen kenyérliszt forgalombahozói ellen.

A budárok fizetése.

— Már majdnem 200 koronát kapnak egy évre. —

(Saját tudósításunk.)

március 3.

A nagy háború előtt alig volt sajnálataméltóbb embere a világnak, mint a szabadkai budárok, vagy uribb kifejezéssel: vincelérek. Rendesen nyolcvan koronát és 2—3 kiló szalonát kaptak fizetésül — egy egész évre. Ebből kellett nekik megélniök egész családjukkal, ami — különösen ha apró gyermekeik voltak — nem kis művészet volt.

A háborúban azután becsülettel szolgálták a budárok a hazát és mikor visszatértek, — legtöbbször megrokknva — meg is hálálták nekik gazdáik a sok munkát. A legtöbbnek mindjárt adták a régi fizetés helyett havi 180—200 koronát is mert belátták, hogy egy évben 80 koronából lehetetlen másképp megélni, mint lopással. De azért nem mindegyik földesur gondolkodik így. Még minduntalan hallunk eseteket, hogy 160 180

koronát adnak egész évre egy budárnak. Es éppen azok a gazdák teszik ezt, akik legtöbbet dolgoztatták a budárukkal és egész családjukkal s még azt sem engedik meg, hogy a budár felesége moani járjon mashová. A gazda mosat vele de ingyen, koszt nélkül, azért az évi pár koronáért. és a lakásért. Tudják ugyanis hogy a minden pénz nélkül álló koldus budárok kénytelenek az ingyen lakásért minden munkát vállalni. Pedig milyenek azok a lakások! Sötétek, fülledt levegőjűek és télen még fűteni is alig lehet.

Furcsa ugyan, hogy a mai világban a munkások érdekében külön kell szót emelni, — mert ők ugyanis legnagyobb részt nagyobb uzsorások, mint az „urak”, de a néhány kiuzsorázott, „szervezetlen” budár érdekében mégis föl kellett szólnunk.

A gyufa és a szabadkereskedelem.

(Saját tudósításunk.)

— márc. 3

A szabadkereskedelem úgy-ahogy létfeltétele a gyárcsár fejlődésének, versenyképességének, de a mostani viszonyok között sem a kereskedelem sem a gyár ipar nem áll helyzete magaslátán és csak erős rendszabályokkal lehetne az elvadult állapotokon segíteni.

Hogy a viszonyok e tekintetben mennyire elromlottak, igen jó példa a mesterségesen előidézett gyufahiány.

A bajok kuforrása a gyáraknál kezdődik, amióta ugyanis a megszállott területekre más vidékekről

gyufát behozni nem tudnak, az itt lévő gyárak monopolizálták a piacot és a kereskedőket is valószínűleg kényszerítik, hogy a gyufát uzsoraáron szerezzék be. Hogy ennek azután mi a következménye azt mindenki érzi: a drágán vett gyufa még drágábban kerül a fogyasztóhoz, mert csak természetes, hogy a kereskedők sem maradhatnak alul ebben a versengésben.

Igy történik meg az, hogy az egykor 2 fillér értékű doboz gyufáért ma 2 koronát is elkérnek egyes kereskedők és különösen faluhelyeken még e pénzért is

csak nehezen lehet beszerezni.

A Bácskában jelenleg Szabadka a gyufapiac központja. Láthatatlan kezek innen irányítják a gyufát a kiürült piacra, különösen pedig a vidékre.

Az ilyen üzlettel foglalkozó szabadkai gyufanagykereskedők a gyufát a vidéken ügynökök közvetítésével árusítják és a gyufa nagybani eladásánál, annak árát dobozonként 80 fillérben állapították meg. Egy vidéki olvasónk hita fel a figyelmüket arra, hogy közvetítők útján neki is kínáltak gyufát dobozonként 1 koronáért korlátlan mennyiségben. Már most ha a kereskedő egy koronáért jut egy doboz gyufához és ha ehhez még hozzászámítjuk a mostani drága szállítási költségeit, — megkapjuk a 2 filléres gyufát 2 koronáért.

De ez így nincs rendjén! Nem szabad megengedni azt, hogy a gyárak és az illegitim kereskedelem ennyire visszaéljen a helyzettel, ez már nem szabadkereskedelem, hanem a gyárak és a kereskedők konjunktúrás hadjárata a fogyasztó közönség zsebére.

Hogy ilyen állapotok vannak, abban sok esetben a fogyasztóknak is nagy része van, — ha például luxuscikről van szó, — de gyufa nélkül már tényleg nem lehet élni és ilyenformán a hiba más okokban leli magyarázatát.

Szerintünk addig míg a behozatal még nem indul nem sok értelme van a szabad, helyesebben szabadjára engedett kereskedelemnek, mert az iparickek maximális árának az eltörlesztésével csak növelték az üzerek szarvait. Sokkal célravezetőbb volna ha e helyett az ily fontos közszükségleti cikkeket előállító gyárakat ellenőrzés alá vennék és a gyárakat és a rendelkezésükre álló vagy bocsátott anyag srányában köteleznék, hogy termelésüket a rendszer kereskedelmi útján hozzák megfizető áron piacra.

Amíg a viszonyok nem javulnak és a szabadkereskedelem a rendszer öhajtott mederbe nem léphet, csak ilyen hűhatós rendszabályokkal lehetne eredményt elérni és például a gyufauzsorát is végérvényesen megszüntetni.

Mert gyufagyárak is vannak a Bácskában és ami fontosabb gyufa is van, csak rendszabályok nincsenek.

LIFKA-MOZI

Hétfő—Kedd—Szerda

Bruno Kastner

Mia May

tündöklő szépségű filmdiva, ragyogó ujdonsága, fenséges szerepe.

A végzet utjai

Poétikus színjáték 4 felv. Fenyves pótműsor, vigjáték.

Kezdeté fél 4 és fél 6 órakor vasárnap 3, fél 5, 6 és fél 8-kor.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma

Pallós 34.

Hétszáz korona egy öl fa.

— Azelőtt 26 korona volt. —

Szerencse, hogy már kezd az idő tavaszodni, mert ha erős tél volna, igen sok megfagyott ember lenne Szabadkán. Eddig még soha nem tapasztalt mértékben lépett föl az idén a tüzelőanyag hiánya. El is kértek érte az emberek minden képzelhetetlen árat. Egy példa:

Palioson akácfaikat vágnak. — Egy szabadkai ember megkérde a munkásoktól, mennyiért adják őket a rájuk eső résznek. Hétszáz korona — hangzik a felelet. Mikor pedig a mi emberünk alkudni próbált, minősíthetetlen kifejezéseket kellett hallania.

Idáig jutottunk; holott a háboru előtt pár évvel is lehetett itt Szabadkán venni egy egész vaggon gyertyánfát, vagy akácfa 180 koronáért. Abban aztán volt 7 öl, úgyhogy öle 26 koronába került.

Képzeli el most, hogy 26 korona helyett 700 koronát kell ugyanazért a fáért kiadni. Ezt igazán csak az teheti meg, aki lojpa a pénzét. Különb nem kereshet eleget csupán a fára se. Az az egy bizonyos, hogy ez a drágaság, a mértéktelen kapzsizság nem vezethet semmi jóra se

Kapukat a Bajai-temetőnek.

(Saját tud.) Szabadka, márc. 3

Az ugynevezett Bajai-temető (ha ugyan akad valaki, akit bevisz a vágy) a legvendégszeretőbb közintézménye a városnak. Allandóan nyitva tartja bejáratait. Éjjelnappal szabad a bemenet mindenkinék, legyen az ember, vagy négylábú teremtmény.

A vendégszerető tárva-nyitvaságnak igen egyszerű a megvárata. Még ha akarnák is bezárni sem tudják, mert nem lenne mit, nem lévén kapuja a jó Isten szabadkai vonatkozású szántóföldjének. Nincs kapuja. Nem is volt s a jelek szerint nem is lesz, mert nincs aki csináltasson, nincs aki gondot viseljen a szegény halottak nyugalma és nincs aki megakadályozná csupa kegyeletes erzésből, holmi négylábú lények virág és fűpusztító tevékenységét.

Már régi panasz, hogy nem lévén a temetőnek kapujai, mindenféle háziállat, tyúk, disznó, tehén, egész vízan szórakozik a sírok között kora tavasztól késő őszig. Tavaly számtalan példát lehetett erre látni.

A szabadkai közönség egyáltalán nem szeretné, ha az idén is állattenyésztést üznének a sírok között, tehát ideje, hogy az evék óta hiányzó kapukat megcsináltatják. Talán nem is kerülne nek olyan tulságos sok pénzbe

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

Repcemagot árulnak káposztamag helyett.

(Saját tud.) — márc. 3.

A vetési idő közeledtével megindult a vetőmagkereskedés is. A szabadkai piac aránylag bőven el van látva vetőmaggal és azok minősége ellen nincs panasz.

Egy szakember véleménye szerint csupán a káposztamag ellen van a gyfoku bizalmatlanság és ez nem is egészen alaptalan.

Tudvalevő ugyanis, hogy mai az elmúlt évben nagy arányú visszaélések történtek a káposztamaggal mert mint kiderült az értékes káposztamag helyett nagymennyiségű repcemagot hoztak forgalomba. A Bácskában nagyon sok gazdát csaptak be így, ami mezőgazdasági szempontból is orvosi károkat okozott. A káposztamagot, miután fellehető, hogy még mindig sok repcemag van forgalomban, a saját érdekükben is jól teszik a termelők, azt csak megbizható helyről szerzik be.

A káposztamagot a repcemagtól ugyanis nem csak szabadszemmel, hanem még nagyítólenésével sem lehet megkülönböztetni. Egyedüli biztos mód volna, ha előzőleg palántákat nevelnének, mert a palántákból már megállapítható, hogy káposzta vagy repcemagot vett-e az illető.

Ezzel a módszerrel és csak a nagyobb károkat lehetne elkerülni, miért is ismételen hangsúlyozzuk, hogy káposztamagot csak megbizható és áruk teljes mértékben jótálló kereskedőtől vásároljunk a termelők, nehogy a mezőgazdaságot és a közéletet ismét kritikus helyzetbe hozzák az ilyen visszaélésekkel.

A káposzta termelést ugyanis a Bácska egyes helyén oly nagy mértékben üzik, hogy ezzel nem csak a termelőket, hanem a közéletet is súlyos csapás érné. De általában jó lesz a vetőmag vásárlásnál vigyázni, — mert mint munkatársunknak egy szakember mondta, — nagy mennyiségű hamis vagy csiraképtelen mag van a vetőmagbehozataltól teljesen elzárt piacon.

Nagy hiány a mezőgazdasági gépekben.

(Saját tud.) Szabadka, márc. 3

A szabadkai földesgazdák, főleg a nagyobb birtokokkal rendelkezők között már régi a panasz, hogy nem képesek beszerezni a földmunkához szükséges gépek nagy részét és emiatt meglehetősen kárt szenvednek. Már a háboru alatt kezdett a géphíány mutatkozni, utóbbi időben pedig valóságos inséggé vált.

Megkérdeztük egy nagy gépgyár szabadkai fiókjának vezetőjét vajjon mit tart az általános géphíányról és hogy remélhető-e rendszer pótlás. A válasz nem jogosít a legszebb reményekre.

Mezőgazdasági gépekből — úgy mond — már a háboru alatt is korlátozott volt a behozatal. Részint nem gyártottak, részint nem is igen volt kereslet, mert a legtöbb gazda a fronton tartózkodott s így földmunkát nem igen végeztetett. A viszonyok most sajnos rosszabbodtak. A kevés behozott gép lassan elfogyott, a kereslet pedig

mindinkább nő. Közeledvén a tavaszi munkák ideje, kevés gazda nélkülözheti a gépeket, de nincs. Nincs eke, nincs borona, vetőgép, nincs ugyszólván semmi, Természetesen ezt a ninestelenséget a termelés erősen éreznifogja. Főleg az a baj, hogy a szükségét ugyszólván napok alatt repdezni kellene, már pedig a mostani szállítási viszonyok mellett ez szinte lehetetlen.

Sajnos sok esetben nemcsak hogy új gépet nem kapnak a gazdák, de a régebben beszerzett gépeiket sem használhatják, ha valamelyik alkatrészük tönkrement. Új alkatrészt csak abból a gyárból lehet beszerezni, amely a gépet is előállította, de a vasuti forgalom folytonos csökkentése k zárja az alkatrészek beszerzését is.

Javulás a helyzetben sajnos nem ígérkezik, ha a vasuti forgalmat, főleg az üzleti ügyekben való utazást a hatóságok elő nem segítik. A hiányzó gépeket be lehetne szerezni aránylag rövid időn belül, ha a gépgyár fiókok vezetői vagy egy megbízott közüjük kiutazhatna a demarkációs vonalon túlra és közvetlen a gyárral érintkezhetne a szállítási ügyben. Csakhogy az a baj, hogy ép a kiutazás ütközik a legnagyobb nehézségekbe a megszálló csapatok részéről. Mivel azonban közszükségleti cikkek beszerzéséről volna szó, a hatóságoknak elő kellene segíteni az ilyen ügyben történő utazásokat, mert könnyen nagy kár háramolhat a földművelésre, ha fontos eszközeit be nem engedik.

HAPI HIREK.

— A mentők új otthonukban. A szabadkai tűzoltókból alakult mentő csapat március 1-től kezdve a városi tűzörség Damjanics-utcai laktanyájában teljesíti mentő szolgálatát. A telefon számuk 23, de felhívhatók szám nélkül is.

— A román királyi család at utazott Szabadkán. A román királyi család tegnap délután fél négy óra tájban, különvonaton áttutazott Szabadkán.

— Eljegyzés. Bogdán József lapunk töredéke eljegyezte Merkovics Magduskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— A szalonikii vasutvonal helyreállítása. A szalonikii vasutvonal helyreállítása szerényen halad előre. A napokban történtek meg Belgrádban, a Zimanyi Belgráddal összekötő vasuti hid helyreállítására kért versenytárgyalást. Ennek eredményeképpen a munkálatok elvégzésével a reál vas- és acélgyarat bízták meg. A megbízás egyik pontja azertint a cég köteles a hidat 4 hónap alatt üzemképes állapotba helyezni. Ezzel a hírrel kapcsolatosan közöljük, hogy a Péterváradot határoló helységen átvezető esortanovci alagutat is teljesen rendbehozták, és a vonatok azon már áthaladnak. A munkálatok a Vardar völgyében is szerényen haladnak,

és remélhető, hogy a tavaszi hónapok alatt teljesen elkészül a fontos szalonikii vasut és megkapjuk az annyira várt iparikkéket amiből állítólag most is nagy készlet van felhalmozva Szalonikiben.

— Halálozások. Lányi Elek kormáros az Általános Tekerék pénztár választmányi tagja meghalt. Temetése ma délután volt. — Báró Wildburg Aladár világhírű oroszlovadász meghalt, Budapestben 54 éves korában.

— Nagy tarka est. A szabadkai Kath. Legény- és Leányegyesület hushagyó kedden, vagyis március hó 4 én este 8 órakor saját helyiségében, Rákóczi-utca 20. táncsal egybekötött kabarét rendez. — Az estélyen föl fog lépni Torma Zsiga a szabadkai színtársulat volt tagja, ki egyszersmint a műsor rendezője is. — Műsor a következő: 1. Szavaltat. Előadja: Kozma Gyula. 2. Magyar nóták. Előadja: Torma Zsiga. 3. Emőd Tamástól versek. Előadja: Torma Gusztáv. 4. Kuplé. Előadja: Gila József. 5. sz. Monológ. Előadja: Kopunovics Margitka. 6. Megismélt idill, párjelenet. Irta Gárdonyi Géza. Előadják: Vig Böske, Szevetnik László. — 7. Dalok. Előadja: Szedlák Lajos. — 8. Magánjelenet. Előadja: Szevetnik László. 9. sz. Segédjuhász. Népszimni paródia. 1 felvonásban. — Irta Szomaházy István. — Szereplők: Biróné: Januskó Kató. Segédjuhász: Torma Zsiga. Kisbíró: Kohajda Ferencz. Konferál: Szedlák Lajos.

x Kovács István tanár VII. kör., Fűzfás-utca 256. sz. a. (Vetro-féle fűszerüzlet közelében) levő tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó fiu- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

A Lifka-Mozi műsorából:

Hétfő: szerdaig Mia May, a legbájosabb filmprimadonna ragyogó ujdonsága, poétikus szindarabja A végzet utjai. Szerelmi játék, 4 felvonásban.

Csütörtöktől—vasárnapig Várkonyi Mihály szenzációs ujdonsága A vig özvegy. Lehár operettje 4 felvonásban, eredeti zenével.

A Korzó-Mozi műsorából:

Hétfő—szerda: Schnitzler Artur híres szindarabja. Főszereplő Psychander. Remek irodalmi slager Szerelmeskedés szimmi 4 felvonásban.

Csütörtök—vasárnap: A legkínzóbb Phönix film. Csodaszép rendezés, páratlan felvételek, pazar kiállítás. Főszereplők várkonyi Mihály, Klary Lottó. Skorpió I. rész. A legizgalmasabb kalandorjáték 6 felvonásban. A szezon ragyogó szenzációja. És A háztartás iskolája kitűnő vigjáték 2 felvonásban.

Myemstott a kiadótulajdonos, Dr. Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövekeset könyvnyomdájában Szabadkán Rákóczi-utca 20. nr.

Bácskai utasok figyeimébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Nonni és Manni.

Két izlandi gyermek igaz története.

Írta: Jón Svansson S. J.

5

Azután folytattuk utunkat az angol gyorshajó felé. Ez csak úgy ragyogott az aranyozott díszítésekkel, még kívülről is. Egészen közel eveztünk hozzá és alaposan szemügyre vettük. Ezenközben kezdtek az angolok előtűnézni. Vörös sapkájuk volt, mi nagyon eszedien festett rajtuk. Integettek felénk s néhány szót is kiáltottak le, amiből azonban csak annyit értettünk: „Good boys.” Viszabólintottunk s azt mondtuk: „All right.” Ez volt ugyanis az egész angol tudományunk. Az angolok nevettek s még egyszer „Good boys” t kiáltottak, mire mi ugyancsak „All right.”-tel válaszoltunk s folytattuk felfedező utunkat.

Sorba vettük az idegen hajókat mind s különféle kis kalandunk akadt.

Végül következett a legszebb. Közeledtünk a hatalmas francia hadihajóhoz, a „La Pandore”-hoz. Itt sokáig vesztegeltünk s csodálattal szemléltük a szép gőzöst.

Ezek a matrózok is nyájasan üdvözöltek bennünket. Sőt megjelent néhány eleven, napbarnított, fekete hajú fiú is a fedélzeten, kik ugyanolyan kíváncsisággal szemlélgettek bennünket, mint mi őket. Kis kadettek voltak, kik tiszteknek készültek a francia tengerészetnél.

Integettünk nekik, mire ők franciául válaszoltak. Sajnos, egy szót sem értettünk belőle.

— Ne kiáltunk mi is valamit? — kérdezte kis ösém.

— Igen, de hisz nem tudunk franciául.

Manni azonnal szelgált tanácsot: — Legalább „Napoleon”-t kiáltanánk, — szolt a kis kópé — azt majd megértik.

— Igazán megtegyem? — Igen, csak kiáltsad. Kívánsi vagyok, mit felelnek.

Hangosan elkiáltottam tehát magamat: „Napoleon!”

Örömrivalgással fogadták. Egyre több matróz és fiú sereglett össze. Kihajoltak a korláton és mosolyogva nézegették a két kis izlandit. Az egészségtől viruló Manni pirospozsgás gyermekarca és kissé sápadt bátyja — mindketten világosszöke, tipikus izlandi hajjal — bizonyára ritka jelenségek voltak a barna franciák előtt.

— Azt hiszem, okosabb lesz, ha most odébb állunk, Manni, — jegyeztem meg — már tálságosan magunkra vonjuk a figyelmet.

— Én is azt hiszem — viszonzá ő.

Búcsút intettünk s épen indulni akartunk, midőn egy kis francia gőzös közeledett a part felől, abban az irányban, ahol mi álltunk.

Siettünk helyet adni s folytatni akartuk utunkat, amikor a fedélzetről elhangzó biztatásra az egyik utas hosszú, karpós rudat vett elő s ezzel odavonta csolnakunkat. Szabadulni igyekeztünk, s ekkép kis küzdelem keletkezett közlünk, a nézők nagy mulatságára. Természetesen mi húztuk a rövidebbet; erős kezek csakhamar kiemeltek csolnakunkból és a hajóíveső legalsó fokára helyeztek bennünket. Itt egy ideig megvárakoztattak.

Mikor így tétován álldóglátnak, nem tudván mire vélni a dolgot, így szoltam Mannihoz:

— Hát minket egyenesen elfogtak a franciák.

— De ez igazán különös, hogy így erőszakoskodnak velünk, hisz egyébként olyan barátságos kinézésűek mindannyian — viszonzá az.

— Igen, s én hiszen is, hogy csak tréfa az egész. Semmi esetre sincs okunk a félelemre.

Ebben a pillanatban egy tiszt lépett hozzánk, barátságosan kézen fogott és felvezetett bennünket.

Nem is ellenkeztünk, mert láttuk, hogy nem lesz bántódásunk. A fedélzeten legnagyobb előzékenységgel fogadtak. Mindenfelé csak nyájas arcokat láttunk és mi is jobbra balra köszöntöttünk, kezét fogva mindekivel.

A tiszt most végigvezetett bennünket a tágas fedélzeten, el a fényesre csiszolt ágyú és deli órök mellett, kik kivont karddal járkáltak alá s fel.

Meghívó.

A pacséri ipar és kereskedelmi Önségélyző Hitelszövetkezet t. üzletrészeseit 1919 március hó 16-án d. u. 2 órakor az intézet helyiségében tartandó,

XV. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a zárszámadások előterjesztésével, és a felmentvény iránti határozat.
2. A felügyelő bizottság újboli választása.
3. Két jegyzőkönyvi hitelesítő választása.
4. Esetleges indítványok.

Pacsér, 1919. Február hó 20.

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

férfiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden szakmába vágó munkákat u. m. mindennemű férfiruha és felső kabátok mérték után való elkészítését a legújabb divat szerint, továbbá fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközölünk. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel: **Michler és Glasz**

férfi szabók.

Muszáj nevetni!

„UJVÁRI TELEFONÁL”

a címe annak a legújabb tréfás kétdalú hanglemeknek melyet Ujvári, a közkedvelt magyar éneklő komikus a Télikertből ad elő. Hogy ez a kiváló,

népszerű komikus

az ő csodás tehetségével milyen elsőrangú produkát, azt a most megjelent lemezen a legfényesebben igazolja. E lemez

pénzért nem kapható, hanem csupán hat darab használt, lejátszott lemez ellenében, kizárólagos joggal

W Á G N E R

„Hangszeregyüttes”-nél Budapest, József-körút 15. Fiók: IX., Ráday-ut 8

Telefon: József 35-92.

Beszélőlemez 200 koronától 1000 koronáig.

Fényképes dalszöveges, lemez- és hangszeregyüttes ingyen!

Apróhirdetések

Egy szó ára 30 fillér.
A legkisebb hirdetés 3 kor. Felvilágosítást hirdetői ügyekben a kiadóhivatal ad. Telefon 300

Egy teljesen új fehérneműs láda (koffer) vaspántos zárható eladó. Cím a kiadóban. 65-

Tefelő szarvatlan fajkecske köthető gidával, továbbá butorcs könyvek eladók. I. kör Wesely-utca 391 szám. 67-

Savanyukáposztát és hasbot mindenki vásárolhat kedde csütörtökön és vasárnap a délelő órákban. Az ipartestületben. 69-

Egy modern ház eladó. Cím a kiadóban. 73-

Eladó egy pár 40 es mag száru fekete női új cipő, Cím a kiadóban. 75-

Sárga női cipő, csizma és kágy eladó. Bartekéknál, Damjanich u. 614

Házmaster ki kertmunkáért ért kerestitk Rákóczi u. 19.

Egy jókárban levő verthakasza eladó. Cím a kiadóban.

Ceplakatos gépész ajánlkozik nyári cséplésre, hol gépjárat elvállalja. Ajánlatok Berger Sándorhoz Bácskossuthfalva küldendő.

Házmasterné felvétetik május 1-re. Teréz tér 19. sz. a.

Papucsos segéd állandó munkára jó fizetéssel felvétetik V. B. Batlem-u. 851

Szeckavágó. eladó Palics Fuchez villában negyedik villamkiterőnél.

Eladó lakóházak

Bem utcába 4 uri lakásból álló modern fűdőszobákkal ellátott teljes konfessitai.

A hoszu utcában 4 szobamellékkel helyiségekkel gazdasági varral és 20 év óta fenálló menetelű üzlethelyiséggel azonnlatad és oleson eladó.

Eladó köteles utcában kiscsaládi ház 2 szoba, konyha nagy udvar.

Eladó a hoszu utcába 2 lakás álló jól épült ház nagy udvar és üzlethelyiséggel.

Jokai utcában több lakásból álló bérház eladó.

Eladó Zimonyi uton egy saruri lakás nagy udvarral és mellék helyiségekkel üzletnek elsőre.

Tompa utcában egy 3 szobás mellék helyiségekkel álló uri lakás és egy külön épületben 2-2 lakással eladók Bővelbet a kiadóhivatal